

Seimas priėmė Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinį įstatymą, kuris nuo rugsėjo 1 d. pakeis šiuo metu galiojančius Seimo rinkimų, Prezidento rinkimų, Rinkimų į Europos Parlamentą, Savivaldybių tarybų rinkimų, Vyriausiosios rinkimų komisijos ir Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymus.

Rinkimų kodeksas nustatys Seimo, Prezidento, savivaldybių tarybų, savivaldybių merų rinkimų ir rinkimų į Europos Parlamentą tvarką, rinkimų politinių kampanijų finansavimo pagrindus ir tvarką, Vyriausiosios rinkimų komisijos, kitų rinkimų komisijų statusą, veiklos principus, uždavinius ir funkcijas, sudarymo bei darbo organizavimo tvarką.

Rinkimų kodeksą Seimas priėmė kaip konstitucinį įstatymą. Siekiant pakeisti jo normas, vėliau pakeitimai galės būti priimami ne mažesne kaip 3/5 visų Seimo narių balsų dauguma, t. y. reikės surinkti ne mažiau kaip 85 balsus.

Už Rinkimų kodeksą (projektas Nr. [XIVP-1279](#)(3) balsavo 94 Seimo nariai, prieš – 10, susilaikė 25 parlamentarai.

Keisis rinkimų organizavimas

Seimas Konstitucijoje jau įteisino tiesioginius mero rinkimus. Rinkimų kodekse nustatyta merų rinkimų tvarka nesikeis nuo dabartinės – meras bus renkamas ketverių metų kadencijai vienmandatėje apygardoje, sutampančioje su savivaldybės teritorija, pagal daugumos atstovavimo (mažoritarinę) sistemą dviem turais. Asmuo, tris kadencijas iš eilės ėjęs mero pareigas, negalės būti renkamas meru ketvirtajai kadencijai iš eilės.

Kodekse sutarta suvienodinti išankstinio balsavimo dienas ir laikus – visuose rinkimuose balsavimas vyks paskutinį antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį iki rinkimų dienos nuo 7 iki 20 val.

Pakeitimais nuspręsta mažinti rinkimų užstatus Seimo, Europos Parlamento daugiamandatėje rinkimų apygardoje vienam kandidatų sąrašui nuo 10 iki 5 VMDU, taip pat savivaldos rinkimuose užstatai dėl nesuderinamų pareigų mažės nuo 10 iki 2 VMDU.

Esant pakankamam užsienyje balsuojančių asmenų skaičiui atsiras automatinė galimybė steigti papildomas Pasaulio lietuvių vienmandates apygardas – iš viso iki trijų. Didinant Pasaulio lietuvių vienmنداčių rinkimų apygardų atitinkamai mažėtų Lietuvoje esančių vienmنداčių rinkimų apygardų skaičius.

Seimas nutarė nebedrausti politinės reklamos šeštadienį prieš rinkimus, nes iki šiol galiojantis draudimas, pasak iniciatorių, yra pasenęs ir realiai neatitinkantis šių laikų realybės, kurią reikšmingai keičia socialiniai tinklai. Politinė reklama ir toliau bus draudžiama rinkimų dieną.

Kandidatų biografijos, deklaracijos ir kita informacija bus skelbiama VRK svetainėje neribotą laiką.

Vykdamt agitaciją bus draudžiama naudotis ne tik tarnybine padėtimi, bet ir institucijos, kurioje dirba, finansiniais ir kitais resursais. Be to, Seimas nutarė, kad valstybės, savivaldybės ir ES institucijų, įstaigų ar organizacijų arba organų, taip pat verslo, komercijos bei kitų privačių įstaigų ar įmonių darbuotojams bus draudžiama vykdyti rinkimų agitaciją tose institucijose, įstaigose, organizacijose arba organuose ar įmonėse nustatytu oficialiu darbo laiku, išskyrus atvejus, kai rinkimų agitacija vykdoma darbuotojų atostogų metu.

Pataisomis nuspręsta įvesti naują atlygintinos politinės reklamos sąvoką. Atlygintina politinė reklama bus laikoma tokia politinė reklama, kuri rengiama, gaminama ir (ar) skleidžiama už užmokestį arba kuriai rengti, gaminti ir (ar) skleisti naudojami finansiniai resursai, pasitelkiami įprastai tokias paslaugas atlygintinai teikiantys asmenys. Atlygintina politinė reklama turės būti aiškiai atskirta nuo kitos skleidžiamos informacijos Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka.

